

Sygnatura akt III RC 128/16

WYROK W IMIENIU RZECZYPOSPOLITEJ POLSKIEJ

Ż., dnia 13 lipca 2016 r.

Sąd Rejonowy w Żaganiu III Wydział Rodzinny i Nieletnich w następującym składzie:

Przewodniczący:SSR Sylwia Popko

Protokolant:sekr. sąd. Patrycja Szymańska

po rozpoznaniu w dniu 13 lipca 2016 r. w Żaganiu

sprawy z powództwa K. C. (1)

przeciwko K. C. (2)

o podwyższenie alimentów z kwoty 100zł do kwoty 500zł.

I. podwyższa alimenty od pozwanego K. C. (2) na rzecz powódki K. C. (1) z kwoty 100,00 zł miesięcznie, zasądzonej wyrokiem zaocznym Sądu Rejonowego w Żaganiu z dnia 25.10.2001r. w sprawie (...). 741/01 do kwoty 350,00 zł (trzysta pięćdziesiąt złotych) miesięcznie, poczynając od dnia 14.04.2016r., płatnej do dnia 15 - go każdego miesiąca, z obowiązującymi odsetkami ustawowymi w razie opóźnienia w płatności każdej raty;

II. powództwo w pozostałym zakresie oddala;

III. nakazuje ściągnąć od pozwanego na rzecz Skarbu Państwa- Kasa Sądu Rejonowego w Żaganiu- kwotę 216,00 zł tytułem opłaty od uiszczenia której strona powodowa była zwolniona wraz z opłatą za klauzulę wykonalności;

IV. nie obciąża pozwanego kosztami procesu;

V. wyrokowi w pkt I nadaje rygor natychmiastowej wykonalności.

Sygnatura akt III RC 128/16

UZASADNIENIE

14 kwietnia 2016 roku do Sądu Rejonowego w Żaganiu wpłynął pozew przeciwko K. C. (2) o zasądzenie na rzecz K. C. (1) 400 zł miesięcznie tytułem raty alimentacyjnej . W uzasadnieniu pozwu powódka podnosiła, iż od lutego 2016 roku jest wraz z trojgiem rodzeństwa na wyłącznym utrzymaniu matki, a chciałaby kontynuować naukę po ukończeniu szkoły średniej. Na rozprawie 13.07.2016r roku, profesjonalny pełnomocnik powódki, w wystąpieniu końcowym zmodyfikował żądanie pozwu, wnosząc o podwyższenie alimentów od pozwanego na rzecz powódki do kwoty 500 zł miesięcznie.

Pozwany w odpowiedzi na pozew wniósł o oddalenie powództwa w całości , podnosząc w uzasadnieniu swojego stanowiska fakt zasądzenia od niego na pozostałe małoletnie dzieci tytułem zabezpieczenia, udzielonego w toczącym się równoległe postępowaniu rozwodowym, alimentów w łącznej wysokości 900 zł. Podnosił też , iż nie uchyla się od swojego obowiązku alimentacyjnego wobec powódki , dostarczając jej dobrowolnie kwot na jej utrzymanie, przy swoich dochodach nie będzie w stanie alimentować jeszcze powódki, prowadzącej wraz z matką i rodzeństwem wspólne gospodarstwo domowe, w którym budżet wspomagany jest jeszcze zasiłkiem 500 plus .

Na rozprawie w dniu 13.05.2016r. pozwany zadeklarował gotowość alimentowania córki kwotą 100 zł, a na rozprawie w dniu 13.07.2016r. ustanowiony na tym etapie sprawy pełnomocnik pozwanego wniósł o oddalenie powództwa w całości.

Sąd ustalił następujący stan faktyczny sprawy:

Wyrokiem zaocznym z 25.10.2001r. w sprawie IIIRC 741/01, SR w Żaganiu zasądził od K. C. (2) na rzecz małoletniej wówczas jego córki K. C. (1) alimenty w wysokości 100 zł miesięcznie. Powódka miała wówczas 5 lat, zamieszkiwała wspólnie z obojgiem rodziców, pozostających w związku małżeńskim. Rodzina pozostawała bez stałych dochodów z uwagi na brak pracy zarówno pozwanego, jak i matki dzieci, utrzymywała się z zasiłku rodzinnego i pielęgnacyjnego, korzystała z pomocy opieki społecznej. Zarówno małoletnia K., jak i jej rodzeństwo, wymagali opieki lekarskiej z uwagi na problemy z górnymi drogami oddechowymi K. i jej siostry A. oraz (...). Matka małoletnich borykała się z kamicią nerkową oraz przewlekłym zapaleniem dróg moczowo-płciowych.

Dowód: akta IIIRC 741/01 (pозew- k. 2, odpis aktu urodzenia – k. 3, zaświadczenia lekarskie- k. 6-7, zaświadczenia z PUP –k. 11,12, wyrok –k.14 tamże)

16 grudnia 2015 roku J. C. złożyła w Sądzie Okręgowym w Zielonej Górze pozew rozwodowy, żądając rozvodu z winy pozwanego K. C. (2), a także zabezpieczenia żądanych alimentów na rzecz małoletnich dzieci. Powoływała się przy tym na niewłaściwe zachowania się męża wobec niej i dzieci, skutkujące m.in. ograniczeniem mu władzy rodzicielskiej nad dziećmi oraz usiłowaniem zainicjowania przez nią postępowania karnego, wszczęcia którego odmówiono z uwagi na brak interesu społecznego w objęciu ściganiem z urzędu przestępstwa prywatnoskargowego. K. C. (2) w odpowiedzi na pozew zażądał rozvodu z winy żony, podnosząc jej trudny charakter i skłonność do wszczynania awantur, w których upatrywał przyczyn interwencji Policji. Postanowieniem z 11.04.2016r. zobowiązano K. C. (2) do alimentacji trójki małoletnich dzieci : A. , K. i K. C. (3) w łącznej wysokości 900 zł miesięcznie.

Dowód : akta I2C 1632 SO w Zielonej Górze (pozew- k.71-73, odpowiedź na pozew – k. 78-81, postanowienie- k. 92 akt)

W marcu 2016 roku K. C. (2) wyprowadził się od żony i dzieci, i zamieszkał w mieszkaniu znajomej, przebywającej w Anglii, w zamian za opiekę za mieszkanie. Opłaca to mieszkanie kwotą 170 zł miesięcznie oraz za media – gaz 15 zł, prąd ok.100 zł, Internet 30 zł. Nie posiada on zobowiązań i zadłużeń, poza długiem u siostry i zadłużeniem u swojego pracodawcy w łącznej wysokości 2200 zł. Pracował on w Zakładzie (...) w S., gdzie zarabiał netto 1.355,69zł, zwolnił się jednak z pracy, zamierzając szukać lepiej płatnej pracy. Po zwolnieniu się pozostaje bez pracy, korzysta z pomocy swojego brata, przebywającego w Anglii. Nie ma on problemów zdrowotnych i przeciwwskazań do pracy, z zawodu jest ślusarzem-mechanikiem. Posiada on samochód osobowy m-ki V. (...) rocznik 2007. W dniu 27.06.2016 roku został sporządzony akt oskarżenia przeciwko K. C. (2) o czyn z art. 207§1 kk, na szkodę jego żony oraz córek.

Dowód: zaświadczenie – k. 12, 15, 24, faktura VAT- k. 16, umowa – k. 40, kopia dowodu rejestracyjnego – k. 70, kopia aktu oskarżenia – k.96, zeznania pozwanego –k. 110-110v. akt

K. C. (1) w roku szkolnym 2015/2016 uczyła się w Zespole Szkół Zawodowych w S., w 4 klasie technikum ekonomicznego. Po ukończeniu szkoły średniej i niezdaniu egzaminu maturalnego zamierza kontynuować naukę w Z. w szkole policealnej o profilu kosmetycznym, zgodnie z jej zainteresowaniami. Przewidywana odpłatność za szkołę to 150 zł miesięcznie. Powódka zamieszkuje z matką i trójką posiadającego orzeczenie o niepełnosprawności rodzeństwa, prowadząc z nimi wspólne gospodarstwo domowe. Pozostaje ona na utrzymaniu matki, gospodarującej świadczeniami z tytułu zasiłków rodzinnych, wraz z dodatkiem z tytułu rodziny wielodzietnej, dodatkiem rehabilitacyjnym, dodatkiem na wydatki dojazdu do szkoły i zasiłkiem pielęgnacyjnym- w łącznej wysokości 1436 zł, a ponadto pieniędzmi z tytułu alimentów na troje małoletnich dzieci i pieniędzmi z tytułu zasiłku 500+. Matka powódki jest osobą bezrobotną, bez prawa do zasiłku. Powódka ma problemy z kręgosłupem z uwagi na wyskakiwanie kręgów w części lędźwiowej, korzysta z prywatnych wizyt neurologicznych, za które płaci 120 zł miesięcznie, zażywa leki i poddaje się zabiegom rehabilitacyjnym, za które również płaci. Kontynuuje też leczenie alergologiczne, zażywa leki

antyalgiczne i sterydy wziewne. W okresie 18-31 lipca 2016 roku korzysta ona z wyjazdu wraz z matką i rodzeństwem na turnus rehabilitacyjny, współfinansowany w dużej mierze przez PFRON, gdzie wyjeżdża jako opiekun. Koszt jej wyjazdu oszacowany został na 1550 zł. K. C. (1) jest właścicielką samochodu osobowego M. (...), rocznik 1999, zakupionego przez jej chłopaka, zarejestrowanego na jej nazwisko i przez nią użytkowanego. Poza tym nie posiada innego majątku własnego, jak również stałych dochodów.

Dowód: zaświadczenie szkolne – k. 3, 9, zaświadczenie (...) k. 5, decyzja PUP- k. 33, umowa na turnus rehabilitacyjny – k. 36, orzeczenia o niepełnosprawności – k. 37-39, dokumentacja medyczna – k. 58-61, zeznania powódki – k. 109v.-110,

Sąd Rejonowy zważył, co następuje:

Powództwo opierało się o art. 128 kro, art. 135 kro i art. 138 kro. Zgodnie z art. 128 kro obowiązek dostarczania środków utrzymania, a w miarę potrzeby także środków wychowania (obowiązek alimentacyjny) obciąża krewnych w linii prostej oraz rodzeństwo. Obowiązek alimentacyjny obejmuje zatem dostarczanie środków utrzymania i środków wychowania. Pod pojęciem dostarczania środków utrzymania należy rozumieć zaspokajanie normalnych, bieżących potrzeb uprawnionego w postaci pożywienia, ubrania, mieszkania, opału, niezbędnych przedmiotów umożliwiających przebywanie w środowisku i rodzinie. Dostarczanie środków wychowania obejmuje natomiast, powinność starań o zdrowie uprawnionego, o jego rozwój fizyczny i umysłowy, stworzenie możliwości zdobycia wykształcenia, zapewnienie dostępu do dóbr kultury. Środki utrzymania i środki wychowania służą temu samemu celowi, a mianowicie zaspokajaniu usprawiedliwionych potrzeb uprawnionego (tak Kodeks Rodzinny i Opiekuńczy z komentarzem pod red. K. Piaseckiego, W-wa 2002, s.768). W myśl wyroku Sądu Najwyższego z dnia 6 maja 1967 roku (III CR 422/66, LEX nr 6157), „Przez obowiązek alimentacyjny dostarczania środków utrzymania przewidziany w art. 128 i 133§2 k.r. i o., rozumieć należy obowiązek zaspokajania usprawiedliwionych potrzeb osoby uprawnionej potrzebującej alimentacji”. Obowiązek dostarczania powodowi, środków utrzymania i wychowania ciąży przede wszystkim na jego rodzicach, w myśl art. 133§1 kro bowiem rodzice obowiązani są do świadczeń alimentacyjnych względem dziecka, które nie jest jeszcze w stanie utrzymać się samodzielnie.

Zgodnie z treścią art. 135§1 kro, zakres świadczeń alimentacyjnych zależy od usprawiedliwionych potrzeb uprawnionego oraz od zarobkowych i majątkowych możliwości zobowiązanego. Pojęcia "usprawiedliwione potrzeby" oraz "możliwości zarobkowe i majątkowe" zostały szczegółowo omówione w uchwale Pełnego Składu Izby Cywilnej i Administracyjnej Sądu Najwyższego z dnia 16 grudnia 1987 r. (M.P. z 1988 r. Nr 6, poz. 60). W uchwale tej stwierdzono między innymi: "Pojęcia usprawiedliwionych potrzeb nie można jednoznacznie zdefiniować, ponieważ nie ma jednego stałego kryterium odniesienia. Rodzaj i rozmiar tych potrzeb jest uzależniony od cech osoby uprawnionej oraz od splotu okoliczności natury społecznej i gospodarczej, w których osoba uprawniona się znajduje. Nie jest możliwe ustalenie katalogu usprawiedliwionych potrzeb podlegających zaspokojeniu w ramach obowiązku alimentacyjnego i odróżnienie ich od tych, które jako objaw zbytku lub z innych przyczyn nie powinny być uwzględnione. W każdym razie zakres obowiązku alimentacyjnego wyznaczać będą poszczególne sytuacje uprawnionego i zobowiązanego, konkretne warunki społeczno-ekonomiczne oraz cele i funkcje obowiązku alimentacyjnego. Dopiero na tym tle będzie można określić potrzeby życiowe - materialne i intelektualne uprawnionego. Przy ocenie, które z potrzeb uprawnionego powinny być uznane za potrzeby usprawiedliwione, należy z jednej strony brać pod uwagę możliwości zobowiązanego, z drugiej zaś zakres i rodzaj potrzeb. Będzie to mieć wpływ na rozstrzygnięcie, w jakiej mierze możliwości zarobkowe i majątkowe zobowiązanego będą wzięte pod uwagę przy oznaczaniu zakresu obowiązku alimentacyjnego. Zawsze jednak każde dziecko musi mieć zapewnione podstawowe warunki egzystencji w postaci wyżywienia zapewniającego jego prawidłowy rozwój fizyczny, stosowną do wieku odzież, środki na ochronę zdrowia, kształcenie podstawowe i zawodowe oraz na ochronę jego osoby i majątku. Wyjście poza wymienione potrzeby należy już tylko do osobistych cech dziecka oraz od zamożności i przyjętego przez zobowiązanego modelu konsumpcji". Górną granicą świadczeń alimentacyjnych są zarobkowe i majątkowe możliwości zobowiązanego (art. 135§1 k.r.o.), choćby nawet nie zostały w tych granicach pokryte wszystkie usprawiedliwione potrzeby uprawnionego do alimentacji (tak też wyrok SN z dnia 20.01.1972 r., III CRN 470/71, LEX nr 7052).

W myśl natomiast postanowienia Sądu Najwyższego z 19 lipca 1974 roku (II CO 9/74, LEX nr 7560), „Powództwo o zmianę przewidziane w art.138 k.r.o. wchodzi w grę w razie zmiany stosunków. Przez pojęcie "stosunków" w tym wypadku należy rozumieć okoliczności istotne z punktu widzenia ustawowych przesłanek obowiązku alimentacyjnego i jego zakresu (np. art. 133 i 135 k.r.o). Zmiana, zatem "stosunków" tak pojmowanych, bez potrzeby zajmowania się zagadnieniami szczególnymi, jest zmianą okoliczności, od których zależy istnienie i zakres obowiązku alimentacyjnego”. Przy ocenie, czy zachodzą przesłanki do zmiany orzeczenia lub umowy dotyczącej obowiązku alimentacyjnego w myśl art.138 kro, należy brać pod uwagę wszelkie okoliczności mogące świadczyć o zmianie stosunków, a zwłaszcza możliwości zarobkowych i majątkowych stron (wyrok SN z dnia 26.03.1969 r., III CRN 54/69, LEX nr 6480).

Mając na uwadze powyższe, należy zbadać, czy od dnia 25.10.2001r., a zatem od dnia określenia obowiązującej obecnie wysokości raty alimentacyjnej na rzecz K. C. (1) w wysokości 100 złotych miesięcznie, nastąpiła zmiana stosunków w rozumieniu art.138 kro, uzasadniającą większą partycypację pozwanego w kosztach utrzymania powódki . W ocenie sądu analiza materiału dowodowego sprawy pozwoliła na dokonanie pozytywnej oceny żądań powódki co do istoty sprawy. Pozwany nie kwestionował samego istnienia jego obowiązku alimentacji córki , proponując kwotę 100 zł miesięcznie, a także podnosząc próby dogadania się po wakacjach bezpośrednio z córką. Nie kwestionował on okoliczności dotychczasowego uczenia się córki, ani znanego mu faktu zamiaru kontynuowania przez powódkę nauki, sam się na nie w swoich zeznaniach powoływał. Fakt pełnoletności powódki – dokumentowany odpisem aktu urodzenia powódki - nie eliminuje jej jako alimentobiorcy , o braku podstaw do alimentacji dziecka przez rodzica przesądza bowiem możliwość samodzielnego utrzymania się dziecka. W przedmiotowej sprawie powódka jest tegoroczną absolwentką szkoły średniej, korzystającą obecnie z należnej jej przerwy wakacyjnej, która może być przez nią wykorzystywana w sposób dowolny. Niepowodzenia w tegorocznym egzaminie maturalnym – na które bez wątpienia miała wpływ sytuacja domowa, skutkująca ograniczeniem pozwanemu władzy rodzicielskiej nad dziećmi , a także wszczęciem toczącego się przeciwko niemu obecnie postępowania karnego- nie zmykają powódce możliwości dalszego kształcenia się. Obowiązkiem rodziców zaś jest umożliwienie dziecku zdobycia umiejętności, zawodu, wykształcenia, które stanowią będą o jego atrakcyjności na rynku pracy i pozwolą mu na usamodzielnienie się. Podejmowanie przez powódkę prac o charakterze dorywczym w czasie wolnym od nauki – nota bene nie udowodnione przez pozwanego, za udowodnienie bowiem nie można przyjąć spóźnionego wniosku dowodowego, złożonego przez znajomego sytuację pozwanego z racji prowadzenia sprawy rozwodowej i przystępującego do przedmiotowej sprawy pod jej koniec pełnomocnika pozwanego, o zobowiązanie powódki do przedłożenia umowy o pracę , przy jednoczesnym zeznaniu powódki o nie podejmowaniu przez nią pracy w C. , ani też innej pracy zarobkowej - nie stanowi o spełnieniu się przesłanki usamodzielnienia dziecka, o której mowa w art. 133§1 kro. Nie ulega też dla sądu wątpliwości, iż potrzeby powódki na przestrzeni niemal piętnastu lat zmieniły się w sposób radykalny, powodując wzrost kosztów jej utrzymania. Już z zasad doświadczenia życiowego wynika, iż samo wyżywienie 19-letniej młodej kobiety , przy uwzględnieniu obecnych cen żywności i potrzeb biologicznych takiego typowego organizmu , szacunkowo wynosi 600-700 zł miesięcznie. Żądanie więc podwyższenia alimentów powyżej zasądzonej w 2001 roku kwoty 100 zł uznane zostało przez sąd za zasadne.

Inną kwestią jest już jednak wysokość raty alimentacyjnej. Oceniając sytuację obu stron , sąd stanął na stanowisku, iż kwota 350 zł miesięcznie będzie odpowiedzią na potrzeby zarówno powódki, jak i pozwanego. Niewątpliwie koszty utrzymania miesięcznego powódki są znacznie wyższe, niemniej może ona oczekiwać wsparcia ze strony swojej matki, posiadającej również ustawowy obowiązek alimentowania córki, jak też uruchomić własne możliwości dorywczego przynajmniej zarobkowania- przy sprzątanii, opiece nad dziećmi itp.

Kwota 350 zł pozostaje także, zdaniem sądu, w zasięgu możliwości płatniczych pozwanego, nawet przy uwzględnieniu jego pozostałych obciążeń alimentacyjnych w wysokości 900 zł . Pozwany nie może skutecznie zasłaniać się koniecznością alimentacji pozostałych dzieci, niskimi zarobkami czy też ich brakiem, jak również rzeczową alimentacją powódki. Z zeznań samego pozwanego wynikało, iż ostatnie zakupy dla powódki zostały przez niego poczynione w grudniu 2015 roku. Dobrowolna rezygnacja z dotychczasowej pracy zaś nakłada na pozwanego obowiązek poszukiwania innej pracy, bardziej dochodowej, pozwalającej na zabezpieczenia finansowe wszystkich ,

nie tylko wybranych przez niego , dzieci, a także zaspokojenie własnych potrzeb. Pozwany jest stosunkowo młodym człowiekiem, nie posiadającym problemów zdrowotnych , eliminujących go z rynku pracy, posiadający niewykorzystywane dotychczas możliwości zarobkowania zarówno w kraju , jak i za granicą. Korzystanie z pomocy pracującego w Anglii brata, czy pozostawanie na zasiłku dla bezrobotnych , nie stanowi o wypełnieniu przez pozwanego obowiązku starań o racjonalizację i optymalizację jego poczynañ, w celu zadośćuczynienia przesłance możliwości zarobkowych, o których mowa w art. 135 kro. Brak osobistych starań pozwanego o wychowanie czy utrzymanie powódki, brak związania z danym miejscem itd. powoduje, iż pozwany może skorzystać np. z możliwości podjęcia kursów zawodowych , pozwalających mu na pozyskanie uprawnień np. spawacza i podjęcie pracy w kraju lub za granicą przynoszącą mu dochody rzędu 5.000 -6.000 zł miesięcznie.

Mając na uwadze powyższe okoliczności i zebrany w przedmiotowej sprawie materiał dowodowy, Sąd, na podstawie art.138 kro w zw. z art.135§1 i 2 kro, podwyższył alimenty do kwoty 350 zł miesięcznie , poczynając od 14.04.2016r., tj. dnia wniesienia pozwu, płatne do 15-go dnia każdego miesiąca, z ustawowymi odsetkami w razie opóźnienia w płatności każdej raty (pkt. I wyroku) , oddalając powództwo w pozostałym zakresie (pkt.II wyroku).

Na podstawie art.113§1 ustawy z dnia 28 lipca 2005 roku o kosztach sądowych w sprawach cywilnych (Dz. U. z 2005 roku, nr 167, poz.1398), Sąd nakazał ściągnąć od pozwanego na rzecz Skarbu Państwa kwotę 216,00 złotych tytułem opłaty sądowej od pozwu, od uiszczenia której powódka była zwolniona (210,00 złotych) wraz z opłatą kancelaryjną za klauzulę wykonalności (6,00 złotych), stąd orzeczono jak w punkcie III wyroku, w myśl zaś art.333§1 pkt.1 kpc nadano wyrokowi w pkt I rygor natychmiastowej wykonalności (pkt V wyroku).

Na zasadzie art. 102 kpc sąd zdecydował o nie obciążaniu pozwanego kosztami procesu na rzecz powódki (pkt. IV wyroku). Wielość zobowiązań finansowych pozwanego (alimenty w łącznej wysokości 1.250,00 zł, ponoszone przez pozwanego koszty nadzoru kuratora nad nieletnią A. C. –por. k. 17,18 akt, konieczność poniesienia kosztów sądowych w niniejszej sprawie), jak również skomplikowana sytuacja rodzinna stron (w tym zgłaszane przez kuratora w toku prowadzonych w tut.sądzie postępowań wykonawczych nieprawidłowości postaw dzieci wobec ojca, odgrażających się pozwanemu inicjowaniem postępowań karnych) spowodowały, iż sąd stanął na stanowisku, że wygrywająca sprawę jedynie w połowie (z żądanych 400 zł podwyższenia otrzymała 250 zł) powódka , na zasadach słuszności, winna ponieść we własnym zakresie koszty pełnomocnictwa z wyboru, ustalonego w toku sprawy, po terminie pierwszej rozprawy, związane z wynagrodzeniem radcy prawnego. Strona powodowa nie wykazywała innych, aniżeli ww. wynagrodzenie kosztów procesu.